

Eva Fialová:

Bezkontaktní čipy a ochrana soukromí Leges, Praha 2016, 232 stran, 390 Kč

Ochrana soukromí je téma, o jehož téměř permanentní aktuálnosti nelze pochybovat, stejně jako o důležitosti ochrany osobních údajů ve stále se dynamicky rozvíjející informační společnosti. V souvislosti s technologií čipů RFID (z anglického radio-frequency identification) vzniká celá řada otázek v praktické i teoretické rovině, kterými je užitečné se zabývat.

Publikace Evy Fialové mapuje oblast právních aspektů jedinečné identifikace osob a objektů pomocí zmíněné technologie, jejímiž hlavními přednostmi jsou rychlost a možnost identifikace na dálku, tedy bezkontaktním způsobem. Protože technologie RFID je využívána v nejrůznějších odvětvích, najde si jistě tato publikace celou řadu čtenářů, kterých se daná problematika týká.

Pro jasné pochopení šíře možností použitých prostředků seznamuje autorka čtenáře hned v úvodu s technologickými základy a formami RFID, které jsou aktuálně používány, a naznačuje též vývojové trendy. Jak již bylo uvedeno, stěžejním přínosem této technologie je možnost identifikace na dálku, což je třeba mít na paměti při rozboru právních aspektů jejího použití.

První část publikace je věnována obecnému vymezení ochrany soukromí a ochrany osobních údajů a jejich vzájemného postavení a souvislostí. Ochrana soukromí je diskutována z mnoha hledisek, z podstaty funkce soukromí, hodnoty soukromí, jeho koncepce i dimenze. Autorka probírá dimenze relační, komunikační, prostorové, dimenzi soukromí v podobě tělesné a psychické integrity i v podobě svobody jednání a osobní autonomie. Následně přechází v souvislosti s hlavním tématem publikace k otázkám informačního soukromí a hodnotě informací spojených s identifikací jednotlivých osob.

V publikaci jsou citovány výsledky více různých projektů zabývajících se výzkumem postoje osob k ochraně jejich soukromí i ochraně osobních údajů, ze kterých vyplývá, že na jedné straně se občané obávají zneužití svých osobních údajů, na druhou stranu však v poměrně hojně míře akceptují jejich sdílení. Např. podle výsledků výzkumu CONSENT je pro 41 % občanů EU akceptovatelné sdílení informací spojených s jejich osobou s jinými částmi obchodní společnosti na základě jimi uděleného souhlasu. Autorka výstižně uvádí, že spotřebitelé si často nejsou vědomi faktu, že za služby nabízené bezplatně v mnohých případech vlastně platí informacemi o sobě. Ochrana osobních údajů, stejně jako ochrana soukromí, je v publikaci detailně diskutována od samých základů, v případě ochrany osobních údajů od základního práva na ochranu osobních údajů až po konkrétní aktuální směrnice a další právní nástroje Evropské unie.

Druhá část publikace už představuje konkrétní použití RFID technologie v obchodě a ve službách, přičemž samostatně jsou diskutovány případy použití RFID při poskytování zdravotních služeb a služeb souvisejících se zdravím. Publikace se tak zabývá nejen ochranou osobních údajů, ale také detailně problematikou ochrany citlivých údajů, jejichž zpracování podléhá ještě přísnějším pravidlům. Na použití technologie RFID při poskytování zdravotních služeb autorka aplikuje Alexyho test proporcionality.

Autorka dochází v publikaci k několika zajímavým závěrům. Za všechny uvedme výsledek, že technologie RFID nenarušují soukromí jednotlivce jako některé jiné, a dokonce v mnoha případech mohou některé z aplikací RFID technologií i narušení soukromí bránit, a to zejména v souvislosti s použitím ve zdravotních službách a službách souvisejících se zdravím.

Publikace obsahuje velice komplexní pohled na zkoumanou problematiku, a může se tak stát užitečným zdrojem informací nejen pro právníky, ale také pro ty, kteří technologie RFID využívají a chtějí se ve svých aplikacích vyvarovat pochybení z pohledu práva, a v neposlední řadě také pro ty, kteří se s technologiemi RFID setkávají ve svém každodenním životě a chtějí se dozvědět o právních aspektech použití těchto čipů.

Mgr. TOMÁŠ LECHNER, Ph.D., katedra práva Národohospodářské fakulty VŠE v Praze